

Statsråden

Aust-Agder fylkeskommune
Serviceboks 606
Ragnvald Blakstads v. 1
4809 ARENDAL

Deres ref

Vår ref
06/228-1 EN

Dato
31.01.2006

Statsbudsjett 2006 - Kap. 551 post 61 Næringsrettede utviklingstiltak. Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift. Orientering om økonomiske rammer og organisering av arbeidet i 2006

Innledning

Jeg viser til tidligere brev og orienteringer om statsbudsjettets kap. 551 post 61 – Næringsrettede utviklingstiltak.

Økonomiske rammer

Den totale kostnadsøkningen for 2006 er beregnet til 1 545 mill. kr. Stortinget har gjennom behandlingen av statsbudsjettet for 2006 satt av en bevilgning på 1 105 mill. kr til næringsrettede utviklingstiltak til de regionene som er omfattet av omleggingen av den differensierte arbeidsgiveravgiften. Denne bevilgningen skal også dekke tilsagn på 255 mill. kr gitt i tilsagnsfullmakt over budsjettet for denne posten i 2005. I tillegg kan det gis tilsagn for opptil 320 mill. kr som kommer til utbetaling først i 2007. De aktuelle fylkene kan således disponere en ramme på 1 170 mill. kr for 2006. Av dette er det satt av 1 mill kr til evalueringskonferanser, mindre utredninger osv. Dette medfører at fylkene kan disponere 1 169 mill. kr.

I statsbudsjettet for 2006 har Stortinget også vedtatt at det avsettes 300 mill. kr over kap. 551 post 70, Transportstøtte. Midlene skal dekke transportkostnader som påløp i 2005, og som skal refunderes i 2006. I tillegg er det satt av 375 mill. kr i form av en tilsagnsfullmakt som skal dekke transportkostnader som påløper i 2006, og som skal refunderes i 2007.

Midlene under kap. 551 post 61 Næringsrettede utviklingsmidler og kap. 551 post 70 Transportstøtte er gjensidig overførbare.

Nærmere om kap. 551 post 61 – Næringsrettede utviklingstiltak

Mål og strategier

Målet med midlene fra budsjettposten er å få til en særskilt næringsrettet innsats i områder

som fikk økt arbeidsgiveravgift fra og med 2004. Midlene skal gå til tiltak som kan gi varige, positive effekter for næringslivet og regionene. Kostnadsøkningen i hver region vil være utgangspunktet for den geografiske fordelingen av midlene. I fordelingen av midlene må det imidlertid vurderes om tiltak som kommer et større område til gode (for eksempel et helt fylke eller en landsdel), skal prioriteres fremfor en ren "matematisk rettferdig" tildeling til hver enkel region.

Innretning på arbeidet og innsendingsfrist for handlingsplanene

Innretningen av den særskilte innsatsen i hvert fylke skal utformes i samarbeid med fylkeskommunene og de regionale partnerskapene i form av handlingsplaner. Næringslivet skal ha en sentral plass i dette samarbeidet. Midlene skal gå til tiltak i de områdene som får økt arbeidsgiveravgift og ikke får kompensert dette gjennom andre ordninger. Kostnadsøkningen i hvert område vil være utgangspunktet for den geografiske fordelingen av midlene. I tilfeller der en regionalt ikke blir enige om den geografiske fordelingen av midlene, må departementet ta endelig stilling til det geografiske nedslagsområdet. Det vil også bli tatt hensyn til størrelsen på transportstøtten som tilfaller hvert enkelt fylke.

Midlene fra kap. 551 post 61 blir tildelt basert på handlingsplaner som er utarbeidet regionalt. Handlingsplanene skal ta utgangspunkt i de nasjonale målene for posten og de handlingsplanene som lå til grunn for tildeling av midler for 2004 og 2005. Jeg forutsetter at fylkeskommunene koordinerer prosessene og sørger for innsending av ferdige planer til departementet for godkjenning.

Innsendingsfristen settes til 7. april. I behandlingen av handlingsplanene legger departementet særlig vekt på følgende:

- Næringslivet har spilt en sentral rolle i de lokale og regionale prosessene. Det er en forutsetning at næringslivet slutter seg til forslagene. Departementet ser det derfor som et mål at det er størst mulig enighet om de tiltakene som er omtalt i handlingsplanen.
- Bruken av midlene må skje innenfor de rammene som er satt i regelverket om offentlig støtte etter EØS-avtalen. Jeg viser i den forbindelse særlig til brev fra Kommunal- og regionaldepartementet av 27. oktober 2004.
- Midlene kan ikke brukes til ordinær drift av fylkeskommunale eller kommunale tjenester eller kommunal tjenesteproduksjon, med unntak av eventuelle forsøksordninger.

Det er viktig at næringslivets egne ønsker og prioriteringer tillegges stor vekt i de planene som utarbeides. Departementet vil derfor være forsiktig med å overprøve regionale prioriteringer så lenge de oppfyller de opplistede kriteriene og det er regional enighet.

For Opplands del inngår midlene fra kap. 551 post 61 i forsøket "Fritt frem", og handlingsplanen skal derfor kun sendes til departementet til orientering på samme måte som i 2005.

Handlingsplanenes strategiske innretning og form

Strategisk innretning

Støtteordningen var ny på statsbudsjettet for 2004. Flere fylker brukte derfor mye tid og ressurser første året på organiserings- og koordineringsarbeid. Dette resulterte blant annet i forholdsvis mange små prosjekter flere steder. I 2005 registrerte departementet en utvikling der flere av regionene utviklet mer spissede mål og strategier for arbeidet. Dette resulterte blant annet i at antall prosjekter ble noe redusert, og at en konsentrerte seg om noe færre og større prosjekter.

Departementet registrerte videre en utvikling i 2005 der regionene la større vekt på prosjekt som fokuserte på regional utvikling. Dette er etter min mening en positiv dreining av virkemiddelbruken, og jeg anmoder om at dette perspektivet også vektlegges i arbeidet i 2006. En for sterk fragmentering i virkemiddelbruken kan føre til at det enkelte tiltak og prosjekt blir for små til at det gir noen særlig effekt, noe som reduserer det løft en kunne ha fått ved å gjennomføre tiltak som virkelig monner. I stor grad dreier dette seg om en bevisstgjøring omkring profil og innretning av virkemiddelbruken som både kan komme næringslivet og samfunnslivet til gode, sett i forhold til de langsiktige utfordringene de står overfor.

Form

Handlingsplanene som ble sendt departementet i 2004, var svært ulike både i struktur og omfang. I 2005 var strukturen mer enhetlig. Dette medførte at behandlingen ble enklere for departementet. Departementet ønsker derfor at regionene bruker samme mal som i 2005 ved utarbeidelsen av handlingsplanene for 2006. Dette innebærer at handlingsplanene så langt det er mulig skal ha en tydelig angivelse av:

- Innsatsområder/tiltak med korte beskrivelser
- Bransjer som skal tilgodeses
- Budsjettrammer og synliggjøring av prosessen med å skaffe eventuelle medfinansierer
- Varighet på innsatsområdene/tiltakene
- Organisering
- Valg av operativ aktør

Punktene ovenfor er i første rekke ment som et hjelpemiddel for å øke bevisstheten rundt noen særlig viktige oppmerksomhetspunkter. Punktene ovenfor vil også være med på å lette arbeidet med å oppfylle de kravene departementet allerede har stilt til rapportering og synliggjøring av resultater, jf. punkt 7 om *Budsjettstyring, regnskap og rapportering* i godkjenningsbrevet fra Kommunal- og regionaldepartementet av 28. juni 2005.

Valg av operativ aktør ved bedriftsrettede virkemidler

Handlingsplanene fra 2004 og 2005 viste at en stor andel av midlene skal brukes til ulike former for bedriftsutviklingstiltak. I denne sammenheng vil jeg understreke at det er knyttet store fordeler ved å bruke allerede eksisterende ordninger i virkemiddelapparatet, fordi de administrerer ordninger som er godkjente av ESA. Dette gjør at det eksisterer et apparat som påser at statsstøttereglene overholdes. Jeg ser det derfor som uheldig at det blir etablert nye, parallelle virkemiddelaktører eller "forvaltningsorganer" for bedriftsrettede virkemidler. Departementet er av den oppfatning at dette vil komplisere det systemet og de ordninger som allerede eksisterer. Ved å benytte andre aktører i gjennomføringen av de bedriftsrettede tiltakene er det svært viktig å være seg bevisst hvorvidt dette etablerer et behov for notifisering. Utbetalinger av støtte skal ikke skje før en eventuell notifisering er godkjent av

ESA. Jeg presiserer at dersom det er foretatt utbetalinger som er i strid med statsstøtteregelverket, kan de kreves tilbakebetalt fra mottakeren av støtten.

I 2005 inngikk flere regioner/fylker avtaler med Innovasjon Norge vedrørende behandling av søknader om støtte til ulike former for bedriftsutviklingstiltak. Jeg vil sterkt anmode om at de regionene/fylkene som ikke har inngått tilsvarende avtaler, gjør det for 2006.

Nytt statsstøtteregelverk fra 1. januar 2007

EU-kommisjonen vedtok 21. desember 2005 nye retningslinjer for regionalpolitisk begrunnet statsstøtte. Retningslinjene åpner blant annet for gjeninnføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift i Norge fra og med 1. januar 2007. Regjeringen vil utnytte det handlingsrommet som finnes, for å få gjeninnført ordningen i et så stort område som mulig. Retningslinjene åpner i utgangspunktet for differensiert arbeidsgiveravgift i hele Nord-Norge samt i deler av Nord-Trøndelag og deler av Sør-Norge. Hvilke områder som vil få redusert avgift fra og med 2007, vil først bli avklart etter at ESA har behandlet en notifisering fra Norge. Vi vil arbeide hardt for at et størst mulig område får gjeninnført den differensierte arbeidsgiveravgiften, men vi må være forberedt på at en del kommuner ikke vil få gjeninnført ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Regjeringen vil imidlertid arbeide videre for fullt med å lage gode ordninger for hele Distrikts-Norge, også i områder som ikke får redusert arbeidsgiveravgift fra 2007.

Kostnadsøkning for 2006 med fylkesvis rammefordeling

Innledningsvis er det redegjort for rammen som stilles til disposisjon for 2006.

Kostnadsøkningen for hvert fylke vil ligge til grunn for den fylkesvise fordelingen av næringsrettede utviklingsmidler over kap. 551 post 61 og transportstøtteordningen over kap. 551 post 70. Den fylkesvise kostnadsøkningen ser slik ut for 2006:

Fylke	Total kostnadsøkning
Hedmark	62 060 000
Oppland	83 000 000
Buskerud	22 200 000
Telemark	34 130 000
Aust-Agder	13 750 000
Vest-Agder	5 750 000
Rogaland	22 460 000
Hordaland	77 400 000
Sogn og Fjordane	119 730 000
Møre og Romsdal	118 950 000
Sør-Trøndelag	82 350 000
Nord-Trøndelag	74 700 000
Nordland	514 440 000
Troms	313 080 000
Sum	1 544 000 000

Tabell 1. Fylkesvis kostnadsøkning for 2006.

På grunn av prinsippet om at ingen områder eller regioner skal motta mer i kompensasjonstiltak enn de totalt sett får i avgiftsøkning, må det ved fordelingen av de næringsrettede tiltakene tas hensyn til at noen fylker også blir kompensert gjennom transportstøtteordningen. Den totale kostnadsøkningen er som tidligere nevnt beregnet til 1 545 mill. kr. Av dette beløpet er det satt av 1 mill. kr til gjennomføring av erfaringskonferanser og nødvendig utredningsarbeid.

Mot denne bakgrunn blir den indikative, fylkesvise fordelingen av de næringsrettede utviklingsmidlene slik for 2006:

Fylke	Næringsrettede utviklingsmidler
Hedmark	58 685 000
Oppland	78 500 000
Buskerud	22 200 000
Telemark	34 130 000
Aust-Agder	13 750 000
Vest-Agder	5 750 000
Rogaland	22 460 000
Hordaland	77 400 000
Sogn og Fjordane	94 230 000
Møre og Romsdal	64 950 000
Sør-Trøndelag	60 600 000
Nord-Trøndelag	30 450 000
Nordland	347 940 000
Troms	257 955 000
KRD	1 000 000
Sum	1 170 000 000

Tabell 2. Tentativ, fylkesvis fordeling av næringsrettede utviklingsmidlene .

En betydelig andel av midlene blir gitt som tilsagnsfullmakt. Den endelige fordelingen vil bli gjort kjent i forbindelse med godkjenningsbrevet. Disse midlene kommer således først til utbetaling i 2007. Tabellen baserer seg på en antatt transportstøttekostnad på 375 mill. kr for 2006. Jeg presiserer at tallene kun er indikative, og ikke må sees på som endelige, absolutte størrelser. Eventuelle skjevheter vil bli rettet opp for senere budsjettår når departementet får oversikt over de reelle transportstøtteutbetalingene.

Rapporteringsfrist 21. april

Jeg minner om rapporteringsfristen til departementet på **21. april 2005** som er satt for bruken av midlene i 2005. Rapporteringskravene er gjengitt i godkjenningsbrevet av 28. juni 2005.

Avslutning

Jeg ønsker dere lykke til med det viktige arbeidet for å få til de prosjektene og tiltakene som næringslivet har mest behov for!

Med hilsen

Åslaug Haga

Kopi til:

Innovasjon Norge Agder

Innovasjon Norge Hovedkontoret

KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon)

Landsorganisasjonen i Norge

Norges forskningsråd

Næringslivets Hovedorganisasjon

SIVA - Selskapet for industrivekst SF